

Coraz więcej danych statystycznych najlepiej pokazywać na mapach. Regionalne zróżnicowanie zjawisk i dynamizm zmian sprawiają, że optymalną formą prezentacji wyników badań stała się metoda kartograficzna.

W celu prezentacji wyników spisów powszechnych Główny Urząd Statystyczny uruchomił Portal Geostatystyczny pod adresem geo.stat.gov.pl. Portal Geostatystyczny umożliwia użytkownikom szybki i łatwy dostęp do wyników informacji statystycznych pozyskanych w spisach powszechnych PSR 2010 i NSP 2011 oraz danych zgromadzonych w Banku Danych Lokalnych (BDL). Portal służy do przestrzennej prezentacji największego w Polsce zasobu informacyjnego, umożliwiającego publikację zagregowanych danych statystycznych w postaci różnego rodzaju analiz przestrzennych, prezentowanych na mapach z zachowaniem tajemnicy statystycznej.

Ponadto portal umożliwia dostęp do zbiorów danych przestrzennych dla dwóch tematów danych przestrzennych, dla których Prezes GUS jest organem wiodącym: jednostki statystyczne oraz rozmieszczenie ludności (demografia), za pomocą usług określonych w ustawie z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej. W portalu udostępnione są granice jednostek statystycznych (regiony, województwa, podregiony, powiaty, gminy, rejony statystyczne i obwody spisowe), a także dane demograficzne odniesione do tych jednostek. W ramach tematu rozmieszczenie ludności (demografia) na szczególną uwagę zasługują zbiory prezentujące rozmieszczenie populacji w jednostkach statystycznych poniżej gminy, tj. w rejonach statystycznych, obwodach spisowych, a także siatce o oczku 1 km². Wszystkie zbiory dostępne są do pobrania bezpłatnie i bez konieczności rejestracji.

Portal Geostatystyczny jest sukcesywnie rozbudowywany, dzięki czemu użytkownicy mogą przeprowadzać zaawansowane analizy geostatystyczne na bazie wyników informacji statystycznych znajdujących się w zasobach portalu. Mogą również korzystać z dodatkowych funkcjonalności, jak: przygotowywanie map tematycznych na bazie własnych danych, wykonywanie zapytań przestrzennych w czasie rzeczywistym, korzystanie z danych BDL w pełnym zakresie z dostępem do wielu istotnych szeregów czasowych na różnych poziomach prezentacji, czy też zaawansowanej edycji wydruku mapy do celów publikacyjnych. Nowoczesne funkcjonalności zaimplementowane w portalu mają znaczący wpływ na usprawnienie procesu oraz zwiększenie zakresu pozyskiwanych informacji i metainformacji statystycznych w odniesieniu przestrzennym przez użytkowników aplikacji.

Prace związane z wykorzystaniem informacji geoprzestrzennej w polskiej statystyce publicznej zostały również docenione na arenie międzynarodowej. Przedstawiciele GUS biorą udział w wielu organizacjach branżowych stanowiących wspólną platformę wymiany i wspierania zasad, strategii, metod, mechanizmów i norm w zakresie interoperacyjności i wzajemnych zmienności danych oraz usług geoprzestrzennych, m.in. w Komitecie Ekspertów Narodów Zjednoczonych ds. Globalnego Zarządzania Informacją Geoprzestrzenną (ang. UN-GGIM). Jednym z bardzo istotnych zagadnień poruszanych przez UN-GGIM jest integracja informacji geoprzestrzennej z informacją statystyczną. Na tym polu Polska uznawana jest za jednego ze światowych liderów w zakresie informatyzacji technik spisowych wykorzystujących zaawansowane narzędzia geoprzestrzenne. Jednocześnie nasz kraj jest uznawany za dobry przykład w zakresie przygotowania legislacyjnego, zapewniającego możliwość wzajemnego korzystania z istniejących zasobów informacyjnych administracji państwowej. Komitet UN-GGIM powołał specjalną grupę roboczą mającą opracować wytyczne w zakresie wykorzystania systemów informacji przestrzennej i dostępnych informacji geograficznych opracowywanych przez służby geodezyjno-kartograficzne na potrzeby statystyki, szczególnie w ujęciu zbliżającej się rundy spisów powszechnych 2020. Statystyka polska bierze również udział w realizacji projektów na szczeblu Unii

Europejskiej: Łączenie danych statystycznych z informacją geoprzestrzenną w państwach członkowskich oraz GEOSTAT 2.

Celem pierwszego z projektów jest wspieranie procesów decyzyjnych, polegające na dostarczaniu odpowiednich danych statystycznych przygotowanych z wykorzystaniem danych przestrzennych. Osiągnięcie tego celu możliwe jest poprzez realizację prac związanych z uprzestrzennianiem rejestrów statystycznych oraz poszerzaniem zakresu wykorzystania danych przestrzennych do celów analiz statystycznych. Ważna jest również poprawa wykorzystania informacji przestrzennej w procesie przygotowywania danych statystycznych. Jest to możliwe do osiągnięcia m.in. poprzez wypracowanie metodologii niezbędnych do aktualizacji danych przestrzennych w operatach statystycznych, stanowiących warstwę referencyjną dla publikacji danych statystycznych.

Celem ogólnym projektu GEOSTAT 2 jest wspieranie lepszej integracji statystyki z informacją geoprzestrzenną, tak aby statystyka publiczna mogła opracowywać bardziej wykwalifikowane opisy oraz analizy społeczeństwa i środowiska. Ponadto projekt uwzględnia przypadki użycia i praktyczne przygotowanie zbiorów danych pokrywających teren Wspólnoty, państw kandydujących oraz Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu. Dodatkowo wynik projektu obejmuje przygotowanie państwowego zestawu danych o rozmieszczeniu ludności, zgodnego z dyrektywą INSPIRE (INfrastructure for SPatial InfoRmation in Europe).

Źródło: Statystyka publiczna – współczesne oblicza, GUS Warszawa 2015